



Söndagsskolan på 40-talet. Främre raden från vänster: Elsa Svensson, Gun Lundahl, Asta Gustavsson, Gösta Wikström, Bengt Andersson. Mellersta raden: Eivor Svensson, Berit Helge, Berit Hallqvist, (kusin till G. Lundahl), Gunnar Andersson, Allan Sjöberg. Bakre raden: Karl Andersson, Arvid Moberg, Gerd Andersson, Alida Sjöberg.

Det serverades kaffe, saft och kakor. Anna Ahlén i Välta var kaffekokerska. Barnen uppträdde genom att läsa verser, sjunga julsånger m.m. Jultomten kom på besök och delade ut jultidningar och gottpåsar. Även mindre syskon till söndagsskolans elever fick sådana påsar. En predikant eller annan föredragshållare medverkade vid söndagsskolefesten.

Sommaravslutningen i juni var också trevlig. Det viktigaste vid det tillfället var ringlekarna i det fria såsom leken "Katt och råttor". Ny söndagsskolelärare blev Albin Eyton 1948. Söndagsskolan pågick till år 1968. I Källby nybyggda skola startade då en ekumenisk söndagsskola där lärarna kom från Svenska kyrkan, Missionsförbundet och Pingstförsamlingen. Men Skeby Missionsförsamling bidrog även på senare år med pengar till söndagsskolan.

För närvarande (1985) deltar inga Skebybarn i den ekumeniska söndagsskolan i Källby. Däremot deltar fle-

ra barn (3 till 6 år) i *Kyrkans barntimmar* i Källby. Barntimmarnas program är samling, upprop, kollekt i sparbössa, "Dagens text" och inklistring av tillhörande bild i barnens arbetsböcker, sång, hobbyarbeten och lekar. Det hela avslutas med bön. Barntimmarna i Källby började 1976. Nuvarande ledare är Rut Hassel, Dagmar Kjellén och Marian Paulsson. Tidigare år har Margit Malmgren, Irene Svensson, Birgit Larsson och Aina Malm varit ledare.

En del äldre Skebybarn deltar i *minijunior*- (7-8 år) och *junior*- (8-14 år) grupper i Svenska Kyrkans regi, som ordnas i både Hangelösa och Källby.

Enstaka Skebybarn har deltagit i fritidsverksamhet i *Filadelfia* i Källby, som anordnats av Pingstförsamlingen i Lidköping. Programmet där har omfattat bl.a. hobbyarbeten, utflykter och läger på Kinnekulle.

Kap. 6 SKEBY SKOLA

Av Helfrid Jansson och Gunnar Karvik

Före 1845 fanns ingen skola i Källby pastorat, men genom den Hårdska donationen av år 1845, byggdes en skola vid Hangelösa kyrka. Genom en senare donation av år 1848, lät prostén Hård även uppföra en skola vid Källby kyrka åt pastoratets barn. Genom dessa båda skolors uppförande, erhöll så barn från Skeby socken skolundervisning, ända tills den nuvarande skolan i socknen stod färdig år 1879.

Präster och knektar

Innan dessa skolors tillkomst var det mest prästerna som kunde skriva, läsa och räkna. De fick därför föra alla socknens räkenskapsböcker och skriva protokollen från

de olika stämmorna. Prästen fick även undervisa intresserade i socknen i läsning och skrivning. Även en del knektar, som på sina repetitionsövningar lärt sig skriva, hjälpte till att lära ut läs- och skrivkonsten.

Lång skolväg

Allt eftersom behovet av att kunna skriva och läsa och även inhämta andra teoretiska lärdomar trängde på, uppstod också behovet av ökad skolundervisning. Avståndet till pastoratets skolor i Hangelösa och Källby blev för långt för barnen, särskilt vintertid. Då det på den tiden inte fanns något som helst fortskaffningsmedel för barnen, och vägarna vintertid oftast var mycket svåra att ta

sig fram på, förstår man nog att föräldrarna inte gärna sände sina barn till skolan. På den tiden ansåg många inte heller den bokliga bildningen vara så viktig utan de ville helst ha sina barn hemma för arbetets skull. Alla barn fick tidigt delta i arbetet och mycket tidigt söka sig tjänst. Att barn redan i 9-årsåldern måste försörja sig, var inget ovanligt.

Ambulerande skola

I augusti år 1862 inkom Anders Jakobsson i Bäckgården därför med förslag, att folkskollärarna borde meddela undervisning under blidare årstider i de fasta skolorna, samt för höst- och vintermånaderna inrätta en ambulerande skola. Detta föranledde följande beslut av gällstämman, med bifall av skolstyrelse och lärare: "Uti pastoratets tvenne fasta skolor, meddelas årligen undervisning från den första helgfria dag i maj månad intill den 15 oktober, med 14 dagars ledighet i juli månad. Annat avbrott i undervisningen under nämnda tid, kan endast äga rum i följd av tvingande omständigheter efter skolstyrelsens prövning, likväl må en angelägenhet för någon skolläraren yppas att begära ledighet för en eller annan dag, sådan begäran bifalles av ordf. i skolstyrelsen, där est skäl förefinnes, dock icke flera än (8) åtta dagar sammanlagt, under hela lästiden. Sedan årsexamen blivit hållen omkr. den 15 okt. vilar undervisningen till den första påföljande november. Från denna dag tager den ambulerande läsningen sin början och fortsätter till den 15 december, på sätt nedan stadgas. Från sistnämnda dag till den 15 januari äro julferier. Från den 15 Januari till den 1 maj fortgår den ambulerande läsningen med 14 dagars uppehåll vid påsk. Då undervisningen meddelas i de båda fasta folkskolorna, bestämmes tiden för de dagar, å vilka på eftermiddagen läses, från kl. 9 till 12 förmiddag och från kl. 2 till 5 eftermiddag".

"Enär många barn som bevista Hangelösa skola hava lång väg, kommer undervisningen att givas 5 hela dagar i veckan, med lördagen fri. Däremot i Källby skola läses 6 dagar i veckan, därav onsdagar och lördagar endast förmiddagen". (Som ett tillägg bör kanske nämnas att på fm. mellan 9-12 gick de äldre barnen i skolan och vid eftermiddagsläsningen de mindre barnen).

"För den ambulerande undervisningen indelas pastoratet i (6) sex läsrotar, varav trenne undervisas av vardera skolläraren. Källby socken utgör 2 rotar, Broby 1 rote, Hangelösa 2 rotar samt Skeby 1 rote. Med vardera rotens barn i skolåldern läses å ställe, varom med skolstyrelsens goda minne överenskommes, en gång i veckan, med 2 eller 3 undervisningstimmar å vardera. För de rotars barn som bo nära skolhusen, kunna de vanliga skolrummen begagnas. I de avlägsnare sammankallas barnen till sådana hem vars Åboer äro benägna att upplåta rum".

Bländ de Skebybor som vi med bestämdhet vet upplät sina hem för denna alternerande skola kan nämnas: Gustav Jakobsson, i Skattegården, Anders Nilsson i Nohlegården, och Niklas Pettersson i Storegården.

Lärarlön

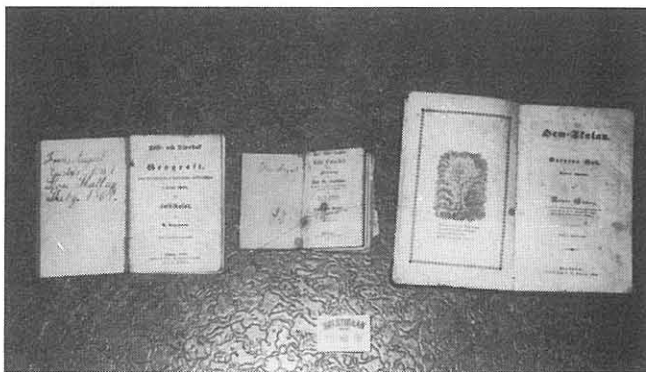
Skollärarna gick så med på ovannämnda ändring i läsningsättet. Undervisningen skulle börja och avslutas varje dag med bön och sång. Om morgnarna skulle läsas ur Nya testamentet eller Kon. Davids psalmer efter bönen. Att skolgången trots denna omtänksamhet av de styrande ej blev så bra förstår man, när de gamla som föddes så sent som på 1860-talet kan berätta, att de bara gått 3 veckor i skolan. Lönen till läraren var inte heller så god och utgick mest i naturaförmåner. I protokoll från 1861 läses: "Församlingen blivit anmodad att överlägga och besluta, om anskaffande av medel till nödigt vedbränsle för skollärare, ävensom för kofoder, i vilka båda avseende lärarne gjort erinran om förhöjning".

Skolboken

Skolans läroböcker var vid den här tiden mycket få till antalet. I Bertil Anderssons ägo finns en bok som 1863 tillhört hans farfar, Frans August Gustafsson, Skattegården Skeby. Bokens namn är "Hemskolan-Barnens bok", tryckt av Hjerta 1846. Trots sitt lilla format, 12x20 cm och 240 sidor innehåller den i stort sett allt som skolbarnen då skulle kunna. Boken är huvudsakligen uppbyggd så att frågor ställs i texten och följs av uttömmande svar.

Första kapitlet, "Andra Stafnings-Cursen", tar mycket noggrant upp lång-kort vokal, stavningsregler, skilje-tecken m.m. Välläsningens betydelse understryks.

Från sidan 53 till 143 beskrivs den svenska historien. Därefter "Verlds-Byggnaden" – läran om himlakropparna, "Förberedande Curs i Geographien" med Europas stater samt "Bibels böcker". "Skrif-Övningar efter Dictering" med skrivexempel som "Bref från en Dotter till sina Föräldrar" samt exempel på dokument som "Köpecontract om fast egendom på landet", "Fullmakt för annan person att rösta vid Prestwal". Boken avslutas med matematik, gymnastiska lekar och "Om Musik och Tonkonst" samt skolsånger.



Nutidens skolbarn har många skolböcker. August i Skattegården f. 1853 hade endast 3 skolböcker, för alla skol-åren i Hangelösa skola. Till vänster en liten geografi- och biologibok, i mitten Luthers Katekes och till höger "Hemskolan-Barnens bok".

Skolstriden Broby-Skeby

Under åren föddes tanken om inte Skeby och Broby borde försöka att bygga en skola gemensamt. För den ambulerande skolan på vintern var det svårt att få rum på gårdarna. Ett hushåll på en lantgård bestod ju då av åtskilligt fler personer, än dagens lanthushåll. Två s.k. pigor och 3-4 drängar, var ju den vanligaste tjänarstaben. Utan att räkna barnen och det egna folket, som ju kunde variera beroende på om husbondens föräldrar levde, eller om det i hemmet fanns ogifta anförvanter som skulle ha helinackordering förstår man att rummen kunde behövas för husets behov.

Den 16 okt. 1873 samlades man så i Storegården till gemensam kyrkostämma med Skeby och Broby socknar. Om att bygga ett skolhus var båda socknarna eniga och likaledes att den bästa platsen skulle vara på Storegårdens ägor nära Broby sockengräns, men eftersom denna plats ej kunde förvärfvas utan inlösen erbjöd Skeby socken utan någon ersättning till beständig plats för distriktets skolhus ett halvt tunnland allmänningens jord vid Fatigtugan, mitt emot bostaden för Skattegårdens soldat. Utdrag ur vägdelningsinstrumentet förevisades, enligt vilket befanns att från Broby östliga gräns, till platsen vilken Skeby församling bestämmer för skolan, mäter 13.915 fot, men från denna plats till Skeby gräns vid Truve mäter 14.382 fot. Sålunda skulle skolhuset komma att vara beläget någorlunda mitt i distriktet.

Ledamöterna från Broby, hade nu allesammans avlägsnat sig, så Skeby församling yrkade att på grund av utlyst kyrkostämma skulle beslut fattas. Omröstning erbjöds men avböjdes, varvid tillades att uppskov icke medgavs. Närvarande ledamöter av Skeby socken förklarade såsom sitt enhälliga beslut, att förlägga distriktets skolhus på den här nämnda och av församlingen erbjudna platsen på socknens allmänning. Härvid yttrades: "Att denna allmännings jord har ett synnerligen sunt läge, samt tillgång till gott vatten och när därtill kommer, att församlingen utan ersättning lämnar denna tjänliga plats, synas goda skäl styrka till detta beslut. Församlingens här givna löfte att till skolhus och utrymme därvid lämna jord skall bliva i laga ordning bekräftat".

Detta beslut överklagades av Broby socknemän. Efter ytterligare sammanträden mellan de båda socknarna anhöll Broby socknemän så hos Kungl. Maj:t att Broby måtte få utgöra ett skoldistrikt för sig. Vidare upplystes om att fotlängden från Brobys östligaste gräns, inte var 13.915 fot utan 14.290 fot.

På grund av tvisten mellan Skeby och Broby i skolfrågan, måste Skeby ordna för sin tillfälliga undervisning av barnen i småskolan. Detsamma gjorde också Broby. Eftersom Skeby socknemän inte ville gå med på en skilsmässa från Broby angående skolhus och undervisning, beslutades på ny kyrkostämma i Skeby kyrka den 24 juli 1874, att tillmötesgå Brobyborna, rörande tomtplatsen för den tilltänkta skolan. Nämligen att få skolhusbyggnaden förlagd på Skeby Storegårds ägor nära Broby sockengräns. Ägaren av 1/3 mantal Storegården, Niklas Pettersson inlämnade till stämman ett skriftligt medgivande att tillsläppa 14.000 kvadratfot jord till skolhusbyggnaden, på en plats intill landsvägen på höger sida om vägen från Skeby räknat, men 200 fot närmare Broby än den vid kyrkostämman den 16 sistlidne okt. ifrågakomna platsen. Men mot villkor att i årlig gäld (hyra) erhålla 16 kr av vardera socken, och att platsen av de byggnadsskyldige infredas (inhägnas). Dessa villkor godtogs av Skeby socknemän, som ansåg att de sålunda gått Broby socknemäns önskan och begäran till mötes, i avseende på plats till blivande skolhusbyggnad.

När det trots tillmötesgåendet angående byggplats för skolan, inte lyckades förmå Broby till gemensamt skolbygge, måste Skeby för år 1875 välja egen skolstyrelse. För läsåret 1874-1875 utgick till Skeby-Broby skoldistrikt ett statsanslag för småskolan med 75 kr. Men på grund av schismen och med hjälp av folkskoleinspektör herr doktor Belfrages skrivelse, lyckades Skeby ensamt få utkvittera denna summa.

Flera av Skeby socknemän hade sedan undertecknat en skrivelse till Consistorium i Skara, med anhållan om att få bilda skoldistrikt med Källby. Vid sammanträde med Skeby och Källby socknar i Björsgården i Källby den 7/1 1875: "Pastor tillfrågade där Skeby socknemän, om de enhälligt önskade samgå med Källby som skoldistrikt, vilket allmänt bejakades. Till denna fråga yttrade ledamöter av Källby socken, att de hade väntat sig att ordf. först borde riktat frågan till Källby, hur dom ställde sej till föreningen". Efter ytterligare polemik beslöt Källby enhälligt att de ansåg nyttigast att Källby socken utgjorde ett skoldistrikt för sig själv, samt ville icke ingå i den föreslagna föreningen.

Skeby socknemän sökte också få bilda skoldistrikt med Hangelösa, och var dessutom redo att betala Hangelösa 1/3 av deras skolstat på 430 kr. för läsåret 1875. Men även från Hangelösa blev det avslag på Skebys anhållan om gemensamt skoldistrikt.

Skolbygge i Skeby

I mars 1876 blev så Skeby av folkskoleinspektören ålagt att före den 1 febr. 1877 ha ordnat sitt skolväsende,

med anställande av ordinarie examinerad lärare eller lärarinna. En byggnadskommitté tillsattes med Anders Jakobsson, Bäckgården, Niklas Pettersson, Storegården och Gustav Jakobsson, Skattegården. Åt dessa uppdrogs, att i samråd med någon sakkunnig person, uppgöra ritning och kostnadsförslag till ett folkskolehus i Skeby.

En uttaxering till skolbygget för innevarande år beslöts med 30 öre för varje mantalsskriven person, man eller kvinna. Men när detta inte räckte, skulle dessutom 20 öre utdebiteras på varje fyrk. Efter annons i Lidköpings och Skara tidningar, om den ledigförklarade ordinarie lärarplatsen anställdes Per Ludvig Nettelblad från Källby. Han skulle även uppehålla klockarbefattningen (kantorsbefattningen). Nettelblad tillträdde platsen den 1 mars 1877, och årets skolstat såg ut så här:

Utgifter

Lön till folkskolläraren	600:--
Ersättning för kofoder	85:--
Vedpenningar	92:--
Skolmaterial och tillfälliga utgifter	50:--
Hyra för skollokal och rum för läraren	100:--
Summa	927:--

Inkomster

Statsbidrag till lärarens avlöning	400:--
Fyllnadsmedel som uttax. med 50 öre för varje mantalsskr. person	100:--
Fyllnadsmedel som uttaxeras efter fyrk	427:--
Summa	927:--

Vid sammanträde den 17 maj 1877 framlades ovanstående stat som godkändes, och likaledes godkändes ritning till den nya folkskolan i Skeby.

Skolan skulle uppföras på den förut beviljade allmänningens mark intill Fattigstugan. Ritningen visade att byggnaden skulle bli 54 fot lång, 36 fot bred och 14 fot hög. Under folkskolebyggnaden skulle uppföras en liten källare.

Till hjälp för byggnadskostnaderna var det meningen, att alla ur fattigkassan utlånade penningmedel skulle uppsägas. Men eftersom medlen var utlånade till verkligt fattiga personer, som omöjligt kunde skaffa pengar på annat håll, beslöts att istället för att indriva dessa medel till skoldistriktet, skulle församlingen tillsläppa lämpligt timmer och detta beräknas efter 4 fot på varje fyrk. Varje stock skulle vara minst 24 fot lång, 8 tum i diam. i lilländan, och uppskrädd hålla 6 1/2 i diam. Stockar som var 36 fot långa eller däröver godkändes om de var 7 tum i toppen och för övrigt tjänliga. Timret skulle vara framfört till arbetsplatsen före den 1 april 1878, då det på byggnadsplatsen av byggnadsstyrelsen skulle avsynas. Skulle någon till nämnda datum försummat att framföra vad honom blivit pålagt, skulle byggnadsstyrelsen på den försumliges bekostnad inköpa vad för honom felas. Detsamma gällde för dem som framfört odugligt eller otjänligt virke, såvida annat tjänligt virke icke omedelbart framkördes.

Dessutom skulle skoldistriktet genom kommunalnämnden uttaxeras med 2.000 kr. till bestridande av skolhuskostnaden. Häradshövding J.L. Bååth på Truveholm skulle deltaga med 2/5 efter mantal och 3/5 efter fyrk.

I skolsalen skulle insättas en större järnkamin. En tillsyningsman som skulle övervaka barnens skolgång valdes och till detta utsågs arrendator K.O. Ekholm, Tyskagården.



Skolhuset på 1950-talet.

Skolan klar

Vid årsskiftet 1879 stod så Skeby skola färdigbyggd. Socknen hade fått en viktig kulturbärare, alla bekymren för en lärosal var nu röjda ur vägen. Men inte nog med det. Den hade också fått en samlingsal genom skolsalen, där både kommunala och andra sammanträden kunde hållas. Biblioteksverksamheten hade fått en sal att förvara sitt bokskåp i. Från början var det dock inte meningen att skollokalen skulle användas till kommunala sammankomster, utan det nuvarande kapprummet var byggt för detta ändamål och kallades länge för kommunalrummet av de äldre i socknen.

Skolgården blev planerad 1880. År 1882 blev skolhuset brädfodrat utvändigt, för en merkostnad av 600 kr. På sommaren 1885 målades skolhuset i en blågrå färg, och 3 år senare bekläddes taket med tegelpannor, efter att

föret varit beklätt med spån. Granhäck planterades runt om skoltomten mot Skattegården år 1893, och tills den nått betryggande höjd och täthet skulle till Skattegårdens ägare utgå en årlig ersättning med kr. 1:50 för besvär med annat stängsel.

Ur ett protokoll från 1898 kan anföras följande: Med 556 röster mot 317 (röstningen enl. fyrktalslängden) biträdde den meningen, att inga barn borde delta i städningen av skolans lärosal. Därför beslöt kyrkostämman, att för en avgift, som inte får överstiga 10 kr. om året, en äldre person skulle anställas, vilken med biträde av tvenne barn skulle ombesörja den dagliga städningen av skolsalen. Dock skulle den äldre person, som var villig att åtaga sig denna befattning: "Vara pålitlig och mot samma ersättning själv ombesörja skurningen av lärosalen minst 2 gånger om året".

1905 kom det en ny lärare till skolan, nämligen Erik Sandberg, som kom från Almesåkra församling i Jönköpings län. Från och med 1908 anordnades slöjdskola för flickor i folkskolan. Till slöjdlärarinna anställdes fru Ellen Sandberg, som innehade den sysslan till omkring år 1950. Samtidigt som denna skolans blivande trotjänare tillträdde sin befattning som slöjdlärarinna, avgick ur skolstyrelsen som skolkassör efter ett nära 40-årigt ledamotskap Niklas Pettersson i Storegården.

Men dyrtiden kom och lönerna steg, så 1916 hade lärarens lön stigit till 1583 kr. per år med pensionsavgift. Skolstäderskans lön hade också stigit till 55 kr. och slöjdlärarens till 65 kr. Men redan 1920 var lärarens lön uppe i 3000 kr. per år.

Fordringarna på modern komfort steg också, så redan 1913 togs kaminerna ut ur lärarbostaden och kakelugnar inmurades istället. 1917 installerades det elektriska ljust.



Eleverna och deras lärare 1925. Bakre raden från vänster: Svea Johansson Hjertberg, Maj-Britt Gustafsson, Alice Gustafsson, Signe Åkesson, Wega Berglund, Maja Källberg. Mellersta raden: Nils Wängdahl, Erik Lenhult, Åke Johansson, Alf Andersson, Einar Strömberg, Margit Bergman Dafgård, Anna-Lisa Lenhult Skoog. Främre raden: Per Andersson, Elsa Gustavsson, Gunborg Richardsson Mellgren, Dagmar Richardsson Borg, Elsa Pettersson Svensson och sittande lärare Karl-Erik Ekblom. Hos flickorna kommer flicknamnet först.

På hösten 1916 var det lärarbyte, Karl Alfred Widén från Rämens församling i Värmland kom till Skeby för att stanna till 1922. Han efterträddes av Axel Wiktor Funke från Nämndö som stannade i knappt två år. Hösten 1924 kom den siste läraren i Skeby, Karl-Erik Ekblom. Magister Ekblom från Gösslunda var Skeby skola trogen ända till 1962 då skolan lades ner.



Folkskollärare Erik Sandberg med sin fästmo Ellen Petersson från Stommen 1906. De gifte sig senare samma år. De fick barnen Erik och Elly.

Skolans orgel inköptes 1927 och kostade 310 kr. 1933 beslutades att varje gång skolan användes av annan styrelse än kommunal, skulle städerskan ha ett extra arvode av 2 kr. för städningen.

Skoltandvården beslutades om 1935. Det året utgick halv avgift för skolbarnen av kommunalanslag. Skoltandvården drog en kostnad av 72 kr.

I skolan fanns under en period ett litet postkontor. Skolan användes även som vallokal och vid utdelning av ransoneringskort under krigen.

Skolorganisationen

Från höstterminen 1922 till vårterminens slut 1949 var undervisningen i Skeby skola s.k. B3 skola, med intagning av skolbarn vartannat år. Läraren hade på så vis tre årskurser att undervisa. Ett år sålunda klasserna 1-3-5 och nästa år 2-4-6. Men år 1949 blev det för många skolpliktiga barn i Skeby, så Broby småskola måste öppnas efter att ha varit stängd ett antal år.

När skolan vid årskiftet 1951/52 uppgick i Husaby storkommuns skoldistrikt övergick skolan till undervisning av klasserna 5-6 för Källby, Broby och Skeby skolbarn. De barn, som bodde så att de gränsade till Hangelösa västra skola, gick klasserna 3-4 där. Övriga delar av Skeby, liksom Broby och Källby gick klasserna 3-4 i Järneklevs skola, dit barnen transporterades med bilskjuts. Barnen från samma distrikt samt elever från Hangelösa, Skälvum och Husaby gick klass sju i Källby kyrkskola där magister Redbrant undervisade.

Lsåret 1960/61 lades Broby skola ned och A-form infördes i distriktet, d.v.s. en klass-ett klassrum. Skebybarnen fick nu gå även de två första åren i Järneklevs skola. I Skeby skola undervisades läsåret 60/61 klass 6 och 61/62 klass 5. Dessa femteklassare gick sedan 6:an i Husaby.

Vid vårterminens slut 1962 lades Skeby skola ned. Skolhuset såldes så småningom och blev privatbostad.

Skebybarnen gick nu sina första fyra år i Järneklevs skola. Klasserna 5 och 6 i Källby och genom Enhets skolans införande 1962, klasserna 7, 8 och 9 i Götene.

1965 invigdes Källby skola för årskurs 1-6 och en nära hundraårig skolepok med små sockenskolor upphörde.

Skebybarnen får nu åka skolskjuts till sin skola i Källby de sex första åren, därefter skolbuss till Götene för högstadietåren. På gymnasiet i Lidköping kan de avsluta sin tid inom ungdomsskolan.

Skolhistorier

Man kan tycka att skolgången i en liten landsbygdsskola kan vara både lugn och kanske lite tråkig. Men elever-



Klass 1-6 i Skeby skola 1948. Baktill folkskollärare Karl-Erik Ekblom. Bakre raden från vänster: Ingvar Rydberg, Lars-Arne Mellgren, Bengt Andersson, Eivor Svensson, Inger Karlsson, Asta Gustavsson, Dagny Andersson, Birgit Karlsson, Per-Olof Bertilsson, Bernt Hill, Mats-Olof Johansson (Teodorsson). Främre raden från vänster: Gunvor Karlsson, Elsa Svensson, Gun Lundahl, Alf Bertilsson, Olof Rydberg, Ulla Borg, Ing-Britt Karlsson, Dan Karlsson, Klemens Lundahl, Dorth Svensson, Harriet Svensson, Berit Hill.

na gjorde sitt bästa för att pigga upp tillvaron. De fick visserligen hjälpa till, bl.a. med att hämta mjölk i mejeriet till lärarfrun och att kratta skolgården på lördagen och köra in ved. Alla ville vara i pannrummet och stapla veden, för där var varmt och skönt. Magister Ekblom tröttnade på ungarnas tjat och lät eleverna köra veden och själv stapla den. Ingen låtsades märka att pannrummet blev fullt och läraren halvt dränkt med ved. På skoltomten växte ett päronträd, vars frukt tillföll lärarparet. Fallfrukten kunde eleverna på nåder få äta av. Tack vare välriktade fotbollskott blev det ibland ovanligt mycket fallfrukt.

Eleverna kunde få ledigt från skolarbetet för att hjälpa till i potatisskörden eller för att plantera skog. Ett annat sätt var att skjuta sönder en fönsterruta på fattigstugan. Var man flera om dådet och delade på kostnaden blev det inte så dyrt. Det kunde det vara värt eftersom det tog minst en halv skoldag att gå till Hagmans affär i Källby för att köpa fönsterglas och få det insatt.

Eftersom man saknade gymnastiksal fick man ha gymnastiska övningar i skolsalen. Men det vanligaste var att barnen spelade fotboll. När snön kom kunde de åka med Sörgårdens mjölkhälke i backarna ned mot Skattegården.

Vid juletid var fru Ekblom tomte och barnen bytte julklappar och fick saft och kakor. Fru Ekblom var inte bara tomte, hon kunde även få vara den som ryckte in och tog hand om busarna. När magister Sirén kom till Skeby för att ha engelsklektion, åkte magister Ekblom till Husaby och hade lektioner. Eleverna fick då på rasterna dirigera ut bilen genom porten ut på vägen, eftersom sikten var skynd av häcken. Råkade det vara en mindre nogräknad elev kunde det hända att magistern inte blev framvinkad på hela rasten p.g.a. "stor trafik". När så

skolklockan ringde, försvann eleven och där stod magistern och hade väl aldrig hunnit till Husaby om inte lärarfrun fått rycka in som trafikvakt.

Kollektiva bestraffningar i form av örfilar kunde utdelas, som t.ex. när en potta hittades i en skolväska och alla pojkar var helt ovetande vem som lagt dit den...

Smes-Anna hade nog inte haft något emot att ett sånt straff utdelats den gången hon hade besökt skolans dass. Hennes eget var nyrenoverat och för att inte slita på det i onödan använde hon gärna skolans dass. Pojkarna hade retat sig på det, och beslöt sig för att ge igen. En skata infångades och släpptes ner i dasstrumman. Döm om gummans förskräckelse, när hon lyfte på locket och skatan flaxade upp!

Ibland hände att magistern hade "rastvakt" på skolans vind. Där kunde han genom ventilen se och framförallt höra vad eleverna pratade om. Det fick ett brått slut när en av de yngre barnen fick se att det rörde sig i ventilen, pekade och skrek "Va ä dä för ena oggla som sitter där"!

Vid examen kläddes skolsalen i blommor och björkris. Riset skars i Skattegårdens allé. De som inte hjälpte till att skära ris passade på att åka i Stommens lögeho (kärlet där slaktgrisen skällades) på Skattegårdens damm.

Skebacka (f.d. Skeby skola)

1962 flyttade Birgit och Henning Ask in med barnen Stefan och Gunilla. Familjen, som kom från Hangelösa, hyrde till 1965, då de köpte huset av Husaby storkommun. Några år senare köptes tomten från Skeby byalag. Skolan hade ju hela tiden legat på allmänningsmark. Birgit och Henning har bedrivit taxiverksamhet. "Asks taxi" sköter för närvarande om skolskjutsarna till Källby skola från Skeby, Broby och södra Kinnekulle. Dessutom göres vanliga taxiresor m.m.



Karl-Erik Ekblom blev avtackad 1962 som Skebys mångåriga lärare i Husaby församlingshem. Stående framför från vänster: Hans Konradsson, Hilmer Ljungström, Konrad Pettersson, Karl-Erik och Irma Ekblom, prost Yngve Karlsson. Sittande nerifrån räknat: Hulda Smedman, Kerstin Pettersson (flickan), Ingrid Konradsson, Anna-Lisa Lundell, Helga Helge, Titti Andersson, Anna-Lisa Pettersson, Gerda Pettersson. Stående baktill: Ernst Mellgren, Johan Smedman, Johan Ljungström, Karl Lundell, Erik Pettersson, Ella Svensson, Märta Mellgren, okänd, Olga Andersson, Inga-Lill Olofsson (starkt skynd), Vendla Johansson, okänd, Valdemar Helge, Per Andersson, Edit Andersson, Axel Vikström, Alice Gustavsson, Elsa Vikström, Einar Svensson, Stina Ljungström, Bertil Lundahl, Teodor Johansson, Sture Johansson. Fotograf: Helfrid Jansson.